

Driemaandelijks tijdschrift • nummer 25 • november - december '03 - januari '04

Een uitgave van Grenzeloze Schelde - Escaut sans Frontières, internationaal samenwerkingsverband voor de verbetering en het herstel van het ecosysteem in en om de waterlopen van het Scheldebekken.

INHOUD

- 1 Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Een beter beheer van stadsvijvers
- 2 Publicaties
- 3 Nederland
Wat is de Overschelde?
- 4 Waals Gewest
Hoever staat het met de riviercontracten? (1)
- 5 Frankrijk
Een inrichtingsplan voor duurzame ontwikkeling
- 6 Vlaanderen
Het beleidsplan waterrecreatie en -toerisme
- 7 Scheldebekken
Een stap naar participatie in het beheer van de Schelde
- 8 Grenzeloze Schelde
Activiteiten

Redactie en vertaling:

Dolores Baita, Christine Braet, Gert De Smedt, Olivier Goubault, Lieve Grauls, Marie-Hélène Steurs, Martine Wauters

Vormgeving:

Els Vanhaeght - Angélique Corthals

Drukkerij: Druk in de Weer 'Grenzeloze Schelde Nieuws' wordt gedrukt op 100% kringlooppapier met inkt op vegetale basis.

Secretariaat

v.z.w. Grenzeloze Schelde -
Escaut sans Frontières a.s.b.l.
Akenkaai 2bis, B-1000 Brussel
Tel.: +32 2 201 08 08
Fax: +32 2 203 07 09
email: info@gs-esf.be

Deze nieuwsbrief wordt gepubliceerd met o.a. de steun van het Vlaams Gewest (AWZ en AMINAL), het Brussels Gewest, het Waals Gewest (DGRNE) en de Europese Unie (DG Milieu).

(De Europese Commissie kan in geen geval verantwoordelijk gesteld worden voor de inhoud van deze publicatie of enig gebruik ervan.)

Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Een beter beheer van de stadsvijvers

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest telt meer dan 60 vijvers die in totaal 113 ha beslaan. Al van oudsher spelen ze een landschappelijke, recreatieve en sociale rol. Maar in de toekomst moet men meer rekening houden met hun ecologische en waterbergende functie.

Een beetje geschiedenis

In de Middeleeuwen werden in landelijk of bosrijk gebied talrijke vijvers gegraven langs bestaande waterlopen. Men deed dit om moerassige zones te draineren, voor de werking van watermolens of voor extensieve viskweek.

Deze milieuvriendelijke landbouw-methode, hoofdzakelijk door de abdijen ontwikkeld, zou meerdere eeuwen standhouden. Omdat er voldoende mankracht beschikbaar was, was intensief onderhoud mo-

gelijk: de vijvers werden met de hand geruimd en een regelmatige drooglegging bevorderde een mineralisatie van de slijkbodem.

Dit systeem verdween bij de opkomst van de industriële revolutie. De meeste vijvers werden gedempt. De overblijvende werden hoofdzakelijk heringericht als landschapsparken - in de 'Engelse' stijl die in de 18e en 19e eeuw populair was. Geleidelijk aan werden ze opgeslokt door de verstedelijking.

Bij de vijvers van het "Rood Klooster" ligt het accent op de ecologische en landschappelijke waarde.

Bij een lagere waterstand zoeken steltlopers voedsel op de slijkbodem (vijver Neerpedebeek).

Van een 'landschappelijk' beheer...

Het traditioneel beheer van de Brusselse vijvers gebeurt hoofdzakelijk omwille van esthetische, recreatieve en landschappelijke overwegingen. Men houdt het waterniveau hoog om een spiegeffect te bekomen; de oevers zijn versterkt met vlechtwerk in exotisch hout; rondom zijn grasperken aangelegd, vaak beplant met sierstruiken die niet thuishoren langs het water; bezoekers overvoeden de overvloedig aanwezige vissen en eenden, waardoor teveel organisch materiaal in het water terecht komt.

Deze vorm van beheer staat de ontwikkeling van biodiversiteit en een natuurlijk evenwicht in de weg. Door het gebrek aan onderhoud de laatste 50 jaren verergerde de toestand.

... naar een integraal beheer

De vijvers zijn momenteel eigendom van gemeenten, het Hoofdstedelijk Gewest (Regionale Parken) of zijn privé-bezit. Het beheer wordt meer en meer overgelaten aan de afdeling Groene Ruimten van

het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM). Het BIM voert er regelmatig werken uit voor ruiming, versterking van de oevers of onderhoud van hydraulische constructies.

Als we de huidige en de toekomstige rol van deze vijvers willen omschrijven en er een integraal beheer voor ontwikkelen, moeten we met meer functies rekening houden: recreatieve en esthetische zeker, maar ook ecologische en waterbergende functies.

De bermen zouden een zachtere helling kunnen krijgen, aanplantingen en schanskorven kunnen gebruikt worden voor oeverversterking, de kruidlaag krijgt een late maaibeurt, m.a.w. talrijke eenvoudige maatregelen die de biodiversiteit aanzienlijk kunnen bevorderen.

Als het waterniveau van bepaalde vijvers verlaagd wordt (0,5 tot 1 m onder het huidig niveau), kunnen ze belangrijke hoeveelheden afstromend water bergen (25 tot 50 000 m³ voor een vijver met een oppervlakte van 5 ha). De schommelingen in de waterstand creëren dan weer een grotere verscheidenheid aan habitats, wat de biodiversiteit ten goede komt.

Een noodzakelijk overleg

Hoe dan ook, voor een integraal beheer van de vijvers is overleg tussen de verschillende actoren en gebruikers noodzakelijk om de multifunctionaliteit van de gebieden te waarborgen. Dit vereist soms aanpassingen aan het gebruik en de inrichting zoals b.v. beperkingen op het uitzetten van vis op de vijvers of een beperkte toegankelijkheid tot de oevers.

Het BIM stelt momenteel een beheerplan op voor de Brusselse vijvers. Dit beheerplan zou de diverse functies van de vijvers moeten bepalen, er zones voor aanduiden en aangepaste beheervormen vastleggen. Laten we hopen dat door het gevoerde overleg dit nieuwe beheerplan een uniek instrument wordt voor een integraal beheer van de vijvers.

Olivier Goubault

PUBLICATIES

Scheldekraant

Het Schelde InformatieCentrum (SIC) en het Scheldefonds presenteren de eerste Scheldekraant: een gratis publiekskrant over het Schelde-estuarium die in Vlaanderen en Nederland verspreid wordt. Zowel inhoudelijke als meer ontspannende artikels komen er aan bod.

De Scheldekraant ligt in alle bibliotheken en gemeentes langs de Westerschelde en Zeeschelde en veel bezoekerscentra en toeristenbureaus langs de Schelde.

Exemplaren zijn ook te verkrijgen bij het SIC op +32 59 34 21 44, www.scheldenet.be of info@scheldenet.be.

Goede nabuurschap?

De waterverdragen tussen België en Nederland 1960-2002

De maritieme toegankelijkheid van de Antwerpse haven is een zorg voor de verschillende havenbedrijven, haar belangengroepen en de betrokken Vlaamse administratie.

Daarnaast vereisen infrastructuurwerken steeds een akkoord met Nederland op wiens grondgebied de Westerschelde zich naar Antwerpen slingert.

In zijn boek 'Goede nabuurschap. De Waterverdragen tussen België en Nederland 1960 -2002' analyseert dr. Stephan Vanfraechem (Universiteit Gent, vakgroep Nieuwste Geschiedenis) kritisch verleden en heden van deze verdieppingsproblematiek en aanverwante dossiers.

'Goede nabuurschap?' is een uitgave van Academia Press, www.academiapress.be, prijs: 22 euro.

Een mogelijk project voor veiligheid tegen overstromen dat op Nederlands grondgebied ligt is de Overschelde, een breed kanaal tussen de Wester- en Oosterschelde. Onder normale omstandigheden zou dit kanaal afgesloten zijn met een beweegbare waterkering. Met deze maatregel kunnen de hoogwaters in de Zeeschelde en het oostelijk deel van de Westerschelde in geval van stormvloed verlaagd worden. De Oosterschelde zou dan dienst doen als opvangbekken.

Wat is het probleem?

Door toenemende kans op extreme hoogwaterstanden achter in het Schelde-estuarium zal op middellange en lange termijn de veiligheid tegen overstroming verminderen.

In het kader van de Nederlandse Deltawet zijn de dijken langs de Westerschelde nu op voldoende hoogte: zij kunnen een stormvloed van 1 maal per 4000 jaar keren. Op termijn zou dit kunnen veranderen door zeespiegelstijging en zou de Overschelde een alternatief kunnen zijn voor dijkverhoging.

In Vlaanderen is momenteel de kans op overstromen veel groter, namelijk ca. 1 maal per 70 jaar. Daarom wordt door de bevoegde Vlaamse instantie (Administratie Waterwegen en Zeewezen) in het kader van de actualisatie van het Sigmaplans bekeken hoe het veiligheidsniveau in Vlaanderen kan worden verhoogd. De bouw van de Overschelde past in één van de vier scenario's die worden onderzocht om ook in Vlaanderen het veiligheidsniveau op 1:4000 te brengen (voor meer informatie hierover zie www.sigmaplans.be).

Wat onderzoekt ProSes?

ProSes (Projectdirectie ontwikkelingsschets Schelde-estuarium) onderzoekt maatregelen voor het verbeteren van veiligheid tegen overstromen, toegankelijkheid en natuurlijkheid in het Schelde-estuarium (zie Grenzeloze Schelde Nieuws nr. 24).

Voor de Ontwikkelingsschets 2010 bekeekt ProSes onder andere of de aanleg van een Overschelde als maatregel bijdraagt om de veiligheid tegen overstromen te vergroten. Pas wanneer die voorwaarde vervuld is, kan er gekeken worden naar gebruik voor meerdere functies (natuur, landbouw, recreatie). De aanleg van een Overschelde staat los van andere maatregelen die ProSes onderzoekt, zoals een verruiming van de vaargeul.

Waar kan de Overschelde komen?

Om de hoogwaters in het oostelijk deel van de Westerschelde en bij Antwerpen aanzienlijk te verlagen, moet de verbinding zo dicht mogelijk tegen het probleemgebied komen te liggen. De hals van Zuid-Beveland is daarom een voor de hand liggende locatie. Daar is ook de verbinding het kortst met het minste ruimtebeslag. In dat gebied zijn twee alternatieven in beeld, één ter hoogte van Bath en één ter hoogte van Kruiningen.

Verkennde berekeningen laten zien dat een Overschelde bij Bath van 800m breed en 10 meter diep een verlaging van de waterstand bij Antwerpen zou veroorzaken van meer dan 60 cm bij een flinke stormvloed. Ook stroomafwaarts, bij Hansweert, is er dan nog een waterstandverlaging van 30 cm.

In deze fase van het onderzoek worden de effecten op de Oosterschelde, eventuele natuurcompensatie, effecten op landgebruik en bestaande verbindingen (weg en spoorweg) globaal bekeken. Enkel indien eind 2004 op strategisch niveau een positief besluit rond de Overschelde wordt geformuleerd, zullen de inrichting en de milieugevolgen meer in detail worden bestudeerd.

Marieke van Nood, ProSes

Riviercontracten, een vorm van participatief beheer

Het riviercontract is een vorm van waterbeheer waarbij de voornaamste actoren, gebonden aan een waterloop, in overleg acties voor beheer opstellen en realiseren. De coördinatie en de uitvoering van het riviercontract is voornamelijk gefinancierd door de gemeenten en het Waals Gewest. Uiteraard zijn de gewestelijke administraties over het algemeen actieve partners in de contracten.

Omwille van deze eigenschappen van een riviercontract, neemt de ondertekening ervan vaak een lange periode in beslag. De doeltreffendheid van het contract is immers grotendeels afhankelijk van het engagement van de lokale partners en dus de sterkte van de consensus.

Momenteel bestaan 5 riviercontracten in het Waalse deel van het Scheldebekken: Dender (1992), Dijle (1993), Gete (in voorbereiding), Trouille (1998) en Zenne (2003).

De contracten verschillen nogal in dynamiek, o.a. waar het de publieke participatie betreft. Een kort overzicht.

Riviercontract Dender aan heropleving toe

De vervuilingproblematiek van de Dender lag aan de basis van het riviercontract. Maar de Dender, die hoofdzakelijk door landelijk gebied stroomt, kent ook belangrijke problemen inzake erosie, dichtslibbing en overstromingen.

Na 5 jaar studie is het contract officieel getekend in 1997. Ondanks enkele verbeteringen, te danken aan de inwerkingtreding van rioolwaterzuiveringsinstallaties, heeft het contract moeite om de voorgestelde acties te bewerkstelligen. Bovendien zijn de gegevens van de studie nu voorbijgestreefd. Een eerste poging tot reactivering in 1998 was tevergeefs.

Momenteel staat het contract nog niet verder dan dat. Er zijn nu ook nog financiële problemen gerezen: een deel van de gemeenten (in feite het Gewest) stopt de financiële bijdragen.

In Wallonië heeft het Denderbekken hoofdzakelijk een landelijk karakter.

Veranderingen van coördinatoren en de frustraties die gepaard gaan met de concretisering van het contract maken de situatie er niet makkelijker op.

Een laatste kans ligt in de reactivering van het riviercontract. In november poogde een plenaire vergadering van het Riviercomité het contract te herlanceren. Beraadslaging in werkgroepen en actualisatie van de gegevens zijn voorzien vanaf 2004.

Voor de milieuverenigingen vraagt het welslagen van het riviercontract een betere betrokkenheid en medewerking van alle actoren - meer bepaald in een diepgaand onderzoek waaraan alle partners deelnemen, een actieplan gestoeld op recente gegevens, een nauwkeurige planning, een verdeling van taken en middelen. Kortom, een echte mobilisatie om het riviercontract te redden.

Contact: cr.dendre@skynet.be

Riviercontract Zenne, EINDELIJK!

Sinds 1993 is het idee voor een riviercontract voor de Zenne gelanceerd. Meer dan tien jaar later werd het verdrag voor de studie voor het contract ondertekend door 17 gemeenten van het bekken, de Provincies Waals-Brabant en Henegouwen en de vereniging 'Senne-nature' (opgericht daags voordien).

De milieuverenigingen die het meest actief betrokken waren bij de Zenneproblematiek (ADESA, Les Amis de la Terre en Coördinatie Zenne) werden niet uitgenodigd om dit verdrag mee te ondertekenen. Jammer... omdat hun dynamisme en hun sterke lokale verankering hen toelaat om een belangrijke bijdrage te leveren aan dit riviercontract.

Tot op heden heeft het Riviercomité nog geen coördinator voor het contract aangeduid.

Een federatie van riviercontracten

Een federatie van riviercontracten zou in Wallonië opgericht worden. Doel van deze vereniging zou 'de realisatie en de omkadering van onderhoudswerken aan en herstel van de waterlopen en hun omgeving' inhouden, gefinancierd door de Waalse Regering.

Omdat ze ver van hun actieveld gesitueerd zijn, zouden deze ecowerkers veel tijd verliezen om zich naar hun werkplaatsen te begeven, ze zouden weinig betrokken zijn bij de lokale problematiek en de plaatselijke actoren en zouden op lokaal vlak geen sociale rol kunnen vervullen (sociale controle, integratiewerkplaats,...). Misschien is het meer gepast om een groeiende steun - financieel en/of logistiek - aan de lokale structuren te bieden, die dan een dienst voor ecowerkers ontwikkelen.

Olivier Goubault en Marie-Hélène Steurs

In ons volgend nummer: de riviercontracten van de Dijle, de Gete en de Trouille.

Frankrijk

EEN INRICHTINGSPLAN VOOR DUURZAME ONTWIKKELING

VAN DE KANALEN VAN NORD - PAS-DE-CALAIS

De Gewestelijke Directie van Nord - Pas-de-Calais van de Franse bevaarbare waterwegen (Voies Navigables de France - VNF) heeft zich ertoe verbonden een toekomstvisie op te stellen die de acties bevat die de volgende 20 jaar moeten genomen worden om een duurzame ontwikkeling te waarborgen voor de 684 km kanalen op haar territorium. We bekijken het desbetreffende overleg, over dit "gewestelijk inrichtingsplan voor de waterweg" (Schéma Régional d'Aménagement de la Voie d'Eau - SRAVE).

Publieke participatie bij de planning

Omdat de dienst zich afvraagt of de doelstellingen bepaald in de SRAVE overeenstemmen met die van het geheel van de lokale partners, heeft deze beslist om tussen 2002 en 2003 territoriale overlegvergaderingen te organiseren. Deze ontmoetingen hebben de mogelijkheid geboden om met alle lokale partners (gemeenschappen, besturen, bedrijven, verenigingen) de kennis van de waterloop en een visie op de toekomst ervan uit te wisselen. Tijdens deze debatten kon iedereen in alle openheid lokale of globale problemen uiten en op een gelijkwaardige basis remediërende of preventieve oplossingen voorstellen.

De lokale en regionale media hebben de informatie verspreid bij de bevolking. De meerwaarde die deze debatten opleveren, zal blijken uit de verslagen per gebied. De SRAVE zal het resultaat zijn van een participatief proces met uitvoerig besproken projecten en partnervoorstellen.

De samenhang van de SRAVE Nord - Pas-de-Calais berust op een gedeelde diagnose en op aangehaalde noden op en met het terrein. De legitimiteit van de SRAVE uit zich in de wil om een globale strategie voor duurzame ontwikkeling van de waterweg uit te werken, samen met alle actoren en gebruikers.

Vijf erkende uitdagingen

Het actieplan van het SRAVE zal zich ontwikkelen rond vijf uitdagingen voor de streek Nord - Pas-de-Calais:

- Goederentransport via waterwegen ontwikkelen en de weg ontlasten
- De waterkwaliteit verbeteren en de hulpbronnen optimaliseren
- Het leefmilieu beschermen en de biodiversiteit bevorderen
- Het watertoerisme opwaarderen en nabijgelegen vrijetijdsbestedingen bevoorrechten
- Opnieuw leven brengen in de stad en voorrang geven aan de stadsecologie

De SRAVE is vooral bedoeld als een écht kennis- en hulpinstrument in de besluitvorming voor iedere partner die bekommerd is om met de VNF een duurzame ontwikkeling te waarborgen van de kanalen Nord - Pas-de-Calais. Het project SRAVE zal voorgesteld worden aan de gewestelijke adviescommissie. De verspreiding ervan naar het geheel van actoren en gebruikers van de waterweg is vastgelegd voor september 2004.

Annick Makala
Service Régional de la Navigation Nord - Pas-de-Calais

Meer informatie over de SRAVE of over de waterwegen van Nord - Pas-de-Calais op www.equipement.gouv.fr/sn-npc/

De recreatieve functie is voor de waterwegbeheerder één van de vijf basisfuncties die hij aan de waterweg toekent (de andere basisfuncties zijn de aan- en afvoerfunctie van water en afvalstoffen, de economische functie waaronder de beroepsscheepvaart thuishoort, de landschappelijke functie en de ecologische functie). Omdat bijgevolg ook voor de recreatieve functie een gepast beleid dient te worden voorgesteld, gaf de Vlaamse minister bevoegd voor de waterwegen, opdracht aan de Administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ) om een beleidsplan waterrecreatie en toerisme op te stellen. Het toepassingsgebied zijn de waterwegen en de kustzone.

Spanningsvelden

De laatste jaren zijn immers een aantal spanningsvelden opgedoken, onder meer door de explosieve toename van de recreatie op, aan en in de waterwegen en door het succes van de (kust)jachthavens. Er zijn spanningsvelden tussen de beroeps- en de recreatievaart, vooral de snelvaart; tussen de voetgangers en langzame fietsers op de jaagpaden enerzijds en de wielertoeristen anderzijds; tussen de vissers en andere recreanten; in het algemeen tussen waterrecreatie en leefmilieu, enz....

Eén van de oorzaken van het grote succes in de recreatieve sector is juist dat de waterwegen meestal stilte- en groengebieden zijn. De 21-eeuwse jachtige mens zoekt deze oasen van rust op. Maar als er te veel recreanten 'die stilte' en 'dat groen' opzoeken, verliezen ze juist hun reden van succes. Het is dus een moeilijke zoektocht naar de draagkracht van dergelijke gebieden. Ook daardoor is de vraag gegroeid om krijtlijnen uit te zetten. Dit beleidsplan zal dus een kader scheppen binnen dewelke de waterwegbeheerder het beleid verder kan implementeren.

Minimale verstoring...

Maar de sector zelf mag ook geen aanleiding geven tot aantasting en tot vervuiling van het leefmilieu. De specifieke infrastructuur neemt immers ruimte in beslag, wat kan aanleiding geven tot degradatie van het landschap en tot versnippering. De aanwezigheid van recreanten verstoort fauna en flora. Verder oefenen ook lawaaihinder, emissies van uitlaatgassen bij gemotoriseerde watersporten, vervuiling van oppervlaktewater en waterbodem door vuilwaterlozingen, brandstoflekken (veelvuldig gebruik van jerrycans) en zwerf- en drijfvuil een onmiskenbare druk uit op deze gebieden.

Speciale aandachtspunten

Dit ontwerpbeleidsplan gaat dieper in op twee specifieke pijnpunten:

- de organische tinverbindingen in verven op jachten: een gespecialiseerde, maar voor het aquatisch milieu uiterst belangrijke materie
- zwerf- en drijfvuil vormen een belangrijke vorm van irritatie, daarom worden vuilafvalvoorzieningen voor waterrecreanten ook grondiger behandeld

Inspraak van de sector

6

De opdrachtgever bood aan de verschillende belangengroepen (waterrecreant en -sporter, bedrijven, milieuverenigingen,...) de mogelijkheid tot inspraak. Dit gebeurde onder vorm van hoorzittingen, interviews met vertegenwoordigers van de belangengroepen en enquêtes op het terrein. Voor terugkoppeling naar de sector is een communicatieplan opgesteld. Zo worden folders en een brochure "de waterweg en waterrecreatie en -toerisme" voorbereid, die ruim verspreid worden. Daarnaast zullen enkele sessies voor de sector worden georganiseerd om het plan te presenteren.

Vermoedelijk wordt dit plan tijdens de Belgian Boat Show in Gent (7 tot 15 februari 2004) kenbaar gemaakt en uitgebreid toegelicht tijdens een Watermeeting in Boom (9 maart 2004).

Ludo Plessers, Projectleider Integraal Waterbeleid
Administratie Waterwegen en Zeewezen

EEN STAP NAAR PARTICIPATIE IN HET BEHEER VAN DE SCHELDE

De Internationale Scheldec commissie (ISC) heeft eindelijk de voorwaarden vastgelegd voor een actieve participatie van de NGO's in de totstandkoming van een nieuw waterbeheer in het stroomgebied van de Schelde.
Wat houdt dit juist in?

Drie jaar na de ondertekening van de Kaderrichtlijn Water

De Europese Kaderrichtlijn Water (dec. 2000) diende tegen eind 2003 omgezet te zijn in de nationale wetgeving van de lidstaten. In het stroomgebied van de Schelde is enkel nog maar het Vlaams Gewest hierin geslaagd. Nederland, Frankrijk, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest volgen.

Deze richtlijn voorziet o.a. de uitwerking van informatie en overleg bij de verschillende stappen in haar uitvoering en verplicht de lidstaten om een "actieve participatie aan te moedigen". (zie Grenzeloze Schelde Nieuws n°22 en 23)

Een stap naar participatie van de NGO's

Scaldit

In 2003 heeft de ISC het Scaldit-project ontwikkeld, dat toelaat om de inwerkingtreding van de eerste fasen van de kaderrichtlijn in het stroomgebied van de Schelde te coördineren. Hiervoor zijn 13 werkgroepen opgericht. Tijdens haar plenaire vergadering van 2 december 2003 te Rijsel heeft de Commissie, na een jaar aanslepen, haar intern en financieel reglement aanvaard. Dit bepaalt de wijze van participatie van de NGO's in de werkgroepen van Scaldit.

De vorige plenaire vergadering van de ISC te Rijsel (2/12/2003)

De basis voor een goede participatie

GS heeft de minimale voorwaarden voor een goede participatie altijd krachtig verdedigd:

De overheidsinstanties moeten meer **transparantie** aan de dag leggen. Ze dienen de toegang tot duidelijke, volledige en beknopte informatie te vergemakkelijken door een verspreiding en sensibilisatie op grote schaal. Ook de besluitvormingsprocessen, de voorwaarden en grenzen van de publieke participatie en de actoren betrokken bij de besluitvorming, moeten eenduidig bepaald zijn. De overheidsinstanties moeten **participatie** en **overleg** werkelijk aanmoedigen. Dit betekent o.a. dat er op termijn logistieke en financiële middelen ter beschikking worden gesteld aan de NGO's om deel te nemen aan de werkgroepen, een zekere expertise te ontwikkelen,... Dit betekent ook dat de NGO's kunnen deelnemen aan vergaderingen waar beslissingen worden genomen en dat hun adviezen kunnen deel uitmaken van het besluitvormingsproces.

Olivier Goubault

Hoe deelnemen?

De internationale, nationale of gewestelijke milieuverenigingen waarvan de doelstelling of de deskundigheid overeenkomen met die van de Commissie, kunnen een aanvraag tot erkenning als waarnemer indienen. Daarbij kunnen ze de projectgroepen aanduiden waarin ze wensen te participeren samen met de deskundigen die ze willen afvaardigen.

De aanvragen die voor 31 januari binnenkomen, zullen onderzocht worden door de delegatieleiders om begin maart een antwoord te kunnen geven. Vanaf de aanvaarding zullen de NGO's en hun deskundigen een uitnodiging en de documenten voor de betreffende projectvergaderingen ontvangen. De erkenning als waarnemer geldt voor vier jaar. Een eerste evaluatie is voorzien in 2005.

Grenzeloze Schelde (GS) diende haar aanvraag in november in en wenst in elk projectgroep te zetelen.

Een vroegtijdige participatie, onontbeerlijk in de toekomst

Sinds de opstart van Scaldit (officieel sinds 1 juli 2003) zijn de projectgroepen min of meer actief samengekomen om voorstellen te ontwikkelen betreffende de toepassing van de richtlijn. Enkele daarvan zijn fundamenteel daar ze min of meer de inzet en de doelstellingen vastleggen.

Zo zal bijvoorbeeld de aanduiding van de referentieplaatsen en -toestanden van het oppervlaktewater vastleggen wat tegen eind 2015 de 'goede ecologische waterkwaliteit' zou moeten zijn. Daarbij zou een te uitgebreide bepaling van kunstmatige waters of sterk gewijzigde watermassa's ervoor kunnen zorgen dat alle waterige milieus in het district in deze categorieën kunnen ondergebracht worden.

Het verlagen van 'standaardkwaliteiten' of een algemene tendens tot afwijken zou het uiteindelijke doel van de richtlijn kunnen beperken of haar uitvoeringstermijn verlengen.

Meer info over Scaldit:
www.scaldit.org

Over de toepassing van de Europese Kaderrichtlijn Water:
'Tips & Tricks for WFD implementation' – publicatie van het European Environmental Bureau (nov. 2003) op www.eeb.org/activities/water/main.htm
webstek http://europa.eu.int/comm/environment/water/water-framework/index_en.html

Activiteiten in het Scheldebekken ... met Grenzeloze Schelde, natuurlijk

Derde Rivierontmoetingen in Moeskroen in maart

15 maart e.k. komen verenigingen en personen, begaan met de waterproblematiek in het grensoverschrijdend grootstedelijk gebied Rijsel-Moeskroen-Kortrijk, samen voor de derde Rivierontmoetingen. Op het programma staan een excursie langs de Gaverse Beek - Becque de Neuville (Frankrijk, Vlaanderen) en een vergadering in het Gewestelijk Centrum voor Natuurinitiatie te Moeskroen (Wallonië).

Het terreinbezoek toont ons de problemen van en oplossingen voor deze zwaar vervuilde grensoverschrijdende waterloop. Op de vergadering zullen de grote lijnen voor samenwerking en concrete acties voor 2004 opgesteld worden.

Deelname is gratis, inschrijven verplicht.

Milieueducatieve boottochten in het Waals Gewest

In april-mei 2004 organiseert Grenzeloze Schelde i.s.m. 'Cours d'Eau' de boottochten 'L'Environnement au Fil de l'Eau' in het Waals Gewest. Aan boord van een varend schip observeren de deelnemers water in onze landschappen, in onze steden, de gevolgen van vervuiling, ... en ze benoemen de verschillende functies van de waterlopen. In een klein laboratorium analyseren ze een ter plaatse genomen waterstaal en evalueren ze de invloed van vervuiling op het watermilieu.

Met behulp van een interactieve tentoonstelling ontdekken ze waar hun kraantjeswater vandaan komt, wat ermee gebeurt na gebruik en bepalen ze hun plaats in de waterkringloop.

Gaandeweg worden de jongeren meer en meer betrokken bij de waterproblematiek in hun omgeving.

De boottochten vinden plaats van 19 april tot 7 mei op het Centrumkanaal, het Kanaal naar Charleroi en de Beneden-Samber. Ze zijn gericht op leerlingen van het lager en secundair onderwijs van het Waals Gewest en worden gesteund door het Waals Gewest en de Provincie Waals-Brabant (deelnameprijs: 2 euro).

Zoektocht naar een rivier

De Coördinatie Zenne, werkgroep van Grenzeloze Schelde, biedt 6 wandelgidsen aan die u leiden langs de Zenne (in Brussel-Stad, Anderlecht, Tubize of Rebecq) of haar zijrivieren (Molenbeek, Geleytsbeek).

De folders zijn te koop tegen 0,50 euro in het Info- en Documentatiecentrum van de Zenne op het secretariaat van Grenzeloze Schelde.

'Zoektocht naar een rivier' is ook de naam van een educatieve activiteit het hele jaar door, die op vraag van scholen en groepen georganiseerd wordt. Deze activiteit voert de deelnemers langs de Zenne en haar zijrivieren op ontdekking naar de verschillende functies van de waterloop, de ecologie ervan, haar geschiedenis en haar plaats in het landschap.

Water in de stad met het Regenwaternetwerk

Na de twee bezoeken 'Water in de stad' (Brussel en Hasselt), denkt het Regenwaternetwerk/Rés'eau de pluie - werkgroep van Coördinatie Zenne en Inter-Environnement Bruxelles - verder na over een geïntegreerd waterbeleid in een stedelijk milieu.

In afwachting van een volgende bijeenkomst zijn de infomappen van deze twee dagen beschikbaar op aanvraag. Het Regenwaternetwerk staat open voor alle geïnteresseerden.

Geïnteresseerden voor één van bovenstaande activiteiten kunnen zich voor verdere info en inschrijving richten tot het secretariaat van Grenzeloze Schelde, tel. + 32 2 201 08 08, info@gs-esf.be

Wil je Grenzeloze Schelde Nieuws en/of De Milieuboot Nieuwsbrief regelmatig in de bus?

Neem dan een abonnement en je ontvangt 4 nummers per jaar:

12,50 euro voor Grenzeloze Schelde Nieuws + De Milieuboot Nieuwsbrief en 7,50 euro voor enkel Grenzeloze Schelde Nieuws (openbare besturen en instellingen betalen een steunbijdrage van 37,50 euro voor GS Nieuws + De Milieuboot Nieuwsbrief en 25 euro voor enkel GS Nieuws)

Een abonnement kan je aanvragen bij Grenzeloze Schelde, Akenkaai 2bis, 1000 Brussel tel.: +32 2 201 08 08, e-mail: info@gs-esf.be, rekeningnummer: 001-2195556-37 (Fortis, België)